

Aftaleindgåelse

Copenhagen IT University, 2 and 9 September 2008

Jan Trzaskowski
Copenhagen Business School

Overblik over aftaleretten

1. Aftaleindgåelse
2. Ugyldige løfter
3. Aftalers fortolkning og udfyldning
4. Fuldmagt
5. Forbrugeraftaler

2

Aftalerettens funktion

Hvad skal vi bruge den til?

Alle aftaler

På formuerettens område

Andre relevante regelsæt

Købeloven

Kreditaftaleloven

Funktionærloven

Forbrugerftaleloven

Forsikringsaftaleloven

etc.

3

Nogle grundlæggende spm.

Lovvalget

Udgangspunkt: sælgers lands lov

Hvem indgår man aftalen med?

Fysiske og juridiske personer

Sanktioner

Erstatning i kontrakt (positiv opfyldelsesinteresse)

Naturalopfyldelse (udelukker ikke erstatning)

Viger for aftale, handelsbrug og sædvane

Ingen formkrav (få undtagelser)

Særligt om tinglysning

4

Aftaleprocessen

Viljeserklæringer («løfte»)

Tilbud, accept og opfordring til at gøre tilbud

Tilbuddet

Tilstrækkelig præciseret

Kan tilbagekaldes indtil kundskab

Tilbagekaldelse skal være fremme inden kundskab

Hvad med automatiserede ordresystemer?

Bindende indtil udløbet af den legale acceptfrist

Hvis andet fremgår af tilbuddet

Afslag (afslag kan tilbagekaldes indtil kundskab)

Mundtlige tilbud skal accepteres straks

5

Aftaleprocessen

Accepten

Et løfte om at overholde aftalen

Overensstemmende accept

Ellers afslag og nyt tilbud

Rette tid (fremkomsttidspunktet)

Den legale acceptfrist

Undtagelsesreglen i § 4

Opfordring til at gøre tilbud («uden oblige»)

UfR1985.877H

Særligt om vedtagelse af standardvilkår

»Battle of the forms«

6

Om elektronisk aftaleindgåelse

- Funktionel ækvivalens og ikke-diskrimination
 - Christian Den Femtis Danske Lov, 1683, 5-1-1
 - »Een hver er pligtig at efterkomme hvis hand med Mund, Haand og Segl, lovet og indgaaet haver«
- Direktivet om elektronisk signatur
- E-handelsdirektivet
- Mediets betydning
 - Viljesbetragtningen (det subjektive)
 - Tillidsbetragtningen (det objektive)
 - Adgang til sikkerhedsforanstaltninger

7

Grundlæggende aftaleret

- Forskellige typer af elektronisk aftaleindgåelse
 - E-mail, SMS (brev, telefax)
 - Hjemmeside, WAP (annonce, kupon, butik)
 - Chat (telefon, møde)
- Mediets betydning
 - Tilbud eller opfordring til at gøre tilbud
 - UfR 2003.907V
 - Fremkomst og kundskab

8

Bevisspørgsmål

- Bevisbyrde
 - »Hvem skades ved manglende bevis«
- Fri bevisbedømmelse
 - Den originale e-mail kan ikke fremlægges
- Bevisformer
 - Systembevis (masseforsendelser og log-filer)
 - Logisk bevis (kvittering)
 - Matematisk bevis (digitale signaturer)
 - Kommunikations- og bevisaftaler

9

Digital signatur

- Kryptering til sikring af:
 - Parternes identitet
 - Meddelelsens autencitet
 - Indholdets integritet
- Retsvirkningen af digital signatur
 - Styrkelse af bevisværdi
- Hæftelse ved misbrug
 - Falsk (stærk ugyldighedsgrund)
 - Erstatningsansvar for uagtsomhed

10

Elektronisk post

- Accepteret medium
 - Fast praksis, angivelse på brevpapir mv.
- Rigtig adresse
 - Afsenderens forsendelsesrisiko
 - Opsamling og behandling af »løse« e-mails
- Fremkomst; teknisk muligt at læse
- Standardvilkår og kommunikationsaftaler
 - Disclaimer og vedhæftede filer
- Uanmodede henvendelser (mfl. §6)

11

Retningslinier i virksomheden

- E-mails
 - Hvilken kommunikation må ske pr. e-mail?
 - Hvornår skal der anvendes digital signatur?
 - Godkendelse af sprog og indhold af e-mails
 - Autosignaturer
 - Brug af ansvarsfraskrivelser mv.
 - Brug og vedtagelse af standardvilkår
 - Kvittering ved modtagelse af mails
 - Journalisering og opbevaring
 - Rutiner i forbindelse med ferie, sygdom mv.

12

Ugyldige løfter

Stærke og svage ugyldighedsgrunde

- Løftemodtageren gode eller onde tro
- Retsvirkninger af ugyldighed

Stærke ugyldighedsgrunde

- Umyndighed
- Falsk (forfalskning af identitet)
- Retsstridig (fysisk, mekanisk) tvang

Svage ugyldighedsgrunde

- Svig og simpel tvang
- Stridende mod almindelig hæderlighed
- Udnyttelse, fejltagelser og vildfarelser

13

Umyndige

Stærk ugyldighedsgrund

Personer under 18

- Dog optjent ved eget arbejde (mindst 15 år)

Frataget retlig handleevne

- Skal være tinglyst i personbogen

Ude af stand til at handle fornuftsmæssig

Udfordring for hjemmesider?

14

Retsstridig tvang

Stærk ugyldighedsgrund

- Kræver insigelse
- Tvangsudøveren er altid i ond tro

Kun voldelig tvang (§ 28)

- Simpel tvang er en svag ugyldighedsgrund (§ 29)
- Skandalisering, boykot o.lign.

Eller trussel hermed

- Dog ikke trussel med lovlige skridt
- Retsforfølgning, politianmeldelse, inkasso etc.

15

Svig (§ 30)

Svag ugyldighedsgrund

- Udøveren af svig er altid i ond tro

Fremsætter urigtige eller mangelfulde

(vildledende) anbringender for at opnå løfte

- Mod bedre vidende og oplysninger af betydning

Også

- Stridende mod almindelig hæderlighed (§ 33)

- Almindelig moralopfattelse

- For eksempel insidertrading

- Udnyttelse (§ 31)

- For eksempel åger

16

Fejltagelse og vildfarelser

Erklæringsvildfarelse (§ 32,1)

- Erklæring ved fejltagelse får et andet indhold

- Sml. In dubio contra stipulatorem (kontrakter)

- Svag ugyldighedsgrund

- Forvanskning i forbindelse med befordring (§ 32,2)

- Stærk ugyldighedsgrund

- Kræver meddelelse fra løftegiver

Sml. forudsætningslæren

17

Forudsætningslæren

Urigtige forudsætninger ved løftets afgivelse

- Eller bristede forudsætninger

Frigørelse fra løftet hvis

- Forudsætningen er væsentlig for løftet

- Kendeligt for løftemodtageren

- Rimeligt at lade løftemodtageren bære risikoen

U1985.334H – Levering af software

18

Urimelige aftaler

Aftalelovens § 36

Hel eller delvis tilsidesættelse af aftalevilkår

Momenter

Forholdende ved aftalens indgåelse

Aftalens indhold

Senere indtrufne omstændigheder

Parternes styrkeforhold (e.g. forbrugerkøb)

19

Fortolkning og udfyldning

Forhold forud for aftaleindgåelsen

Notater, tilbud, markedsføringsmateriale etc.

Minimumsreglen

Ved tvivl => den mindre byrdefulde forpligtelse

Uklarhedsreglen

Fortolkes mod affateren

Prioritetsreglen

Den specielle regel går forud for den generelle

Gyldighedsreglen (skal søge virkning)

Rimelighedsreglen (det rimelige resultat)

20

Eksempel 1

Virksomhed A sender et tilbud til virksomhed B på 5 nærmere specificerede HP servere til en pris af 5.000 kroner stykket. Mens B læser tilbuddet ringer A for at tilbagekalde tilbuddet på grund af fejl. Prisen skulle være 50.000 kroner stykket.

B afviser tilbagekaldelsen og accepterer tilbuddet.

1. Er A bundet af aftalen?
2. Gør det en forskel hvis der bag på den skriftlige accept er anført nogle standardvilkår, som der henvises til fra forsiden.
3. Gør det en forskel hvis prisstigningen skyldes pludselige prisstigninger på komponenter?

21

Eksempel 2

Virksomhed A bestiller 100.000 ensartede visitkort via Bs hjemmeside. Direktørens digitale signatur anvendes. Ved modtagelsen af visitkortene ønsker A at komme ud af aftalen.

Forhold jer til følgende indsigelser:

1. Der er trykfejl på kortene.
2. Der skulle kun have været bestilt 1.000 stk.
3. Der var kun tastet 1.000 stk.
4. Nogen havde stjålet den digitale signatur.
5. Kortene skulle bruge i forb. med ulovlige spil

22

Fuldmagt

Aktører

Fuldmagtsgiver

Fuldmægtig / fuldmagtshaver

Tredjemand

Retsvirkninger af fuldmagt

Fuldmagtens indre og ydre forhold

Selskabets og dets repræsentation

23

Fuldmagt i henhold til aftaleloven

Fuldmagt med særlig tilværelse

Stillingsfuldmagten (§ 10,2)

Speciel fuldmagt (§ 13)

Rettet mod tredjemand

Offentlig bekendtgjort fuldmagt (§ 14)

Skriftlig fuldmagt (§ 16)

Overgivet til fuldmagtshaver

Fuldmagt uden særlig tilværelse

§ 18 fuldmagt

Kun meddelt fuldmagtshaver

Ikke beregnet til at blive forevist (ofte mundtlig)

24

Retsvirkninger

Overskridelse af bemyndigelsen (indre forhold)

Svag ugyldighedsgrund

§ 18 fuldmagt er stærk ugyldighedsgrund

Eventuelt erstatningsansvar

Overfor fuldmagtsgiver

Overfor tredjemand

25

Tilbagekaldelse af fuldmagt

Over for:

Fuldmægtig

Tredjemand

Udg.pkt.: På samme måde som afgivelse

Ved specifik fremsendelse

Både ifht. fuldmagtshaver og tredjemand

Virkning ved fremkomst

Stillingsfuldmagt bortfalder ved afskedigelse

26

Forbrugeraftaler

Aftaletyper

Civile aftaler, handelsaftaler og forbrugeraftaler

Forbrugerbegrebet (§ 38a)

Erhvervsdrivende som led i sit erhverv

Hovedsagelig handler uden for sit erhverv

Aftaleloven

Tvivel om standardvilkår (§ 38b)

Modifikation af § 36 (§ 38c)

Senere indtrufne omstændigheder indgår ikke til skade for forbrugeren

Lovvalgsaftaler (§ 38d)

Ikke betydningsfuld for urimelige aftalevilkår

27

Fjernsalgsaftaler

Forbrugeraftale (bevisbyrde)

Fjernsalg

Fjernkommunikation og system for fjernsalg

Oplysning og fortrydelse

Undtagelser

Visse aftaler om bl.a. levnedsmidler, indkvartering, transport, forplejning, opførelse af bygning og fast ejendom

28

Oplysningspligt

I rimelig tid inden aftaleindgåelse

Navn, hovedaktivitet, adresse mv.

Ydelsens karakter og væsentligste egenskaber,

Samlet pris inklusive gebyrer, afgifter mv.

Vilkår om opfyldelse (betaling, levering etc.)

Hvorvidt der er fortrydelsesret efter loven

Ekstraomkostninger til kommunikationsteknik

Egnet til mediet og hensyn til umyndige

29

Ordrebekræftelse

På papir eller andet varigt medium

»Alle oplysninger« samt

Betingelserne for garantier, reparation, vedligeholdelse mv.

Fortrydelsesret samt fremgangsmåde

Gælder ikke visse (tele)ydelse

Leveret samlet på en gang (samme medium)

Prisen ikke overstiger 75 kr.

Optrækes af kommunikationsudbyder

Bekendt med pris og fortrydelsesret

Sammenlign e-handelsloven § 12

30

Fortrydelsesret

14 dage for både varer og tjenesteydelser

Dog ikke værdipapirer, spil, lotteri mv.

Løber fra

Aftaleindgåelsen (særlig tilpasset eller tjenester)

Modtagelsen (varer)

Modtagelse af oplysninger efter loven

Op til 3 måneder, hvis manglende oplysning

Kan aftale bortfald

Tjeneste eller særlig tilpasset

31

Case

Virksomhed A sælger kuglepenne på sin hjemmeside. Sekretær S bestiller for Advokat B 2.000 kuglepenne for ialt 20.000 kroner på hjemmesidens bestillingsformular. B modtager ingen kvittering.

Efter en måned rykker S for leveringen, hvortil As salgsrepræsentant svarer at de ikke har modtaget nogen bestilling, men at de gerne opfylder ordren for 25.000 kroner. S accepterer i en e-mail.

32

Spørgsmål

Har B krav på at gennemføre ordren til 20.000 kroner?

Kan B komme ud af aftalen ved:

- 1) at referere til S' manglende fuldmagt?
Hvis nej, kan B gøre krav mod S?
- 2) ved at påberåbe sig sin fortrydelsesret
- 3) at bruge andre argumenter?
Uddyb

33

Thank you for your attention!

Jan Trzaskowski

Copenhagen Business School (Law Department)
jan@extuto.dk / (+45) 25 37 02 05
www.legalriskmanagement.com / www.cbs.dk

This presentation is made in OpenOffice.org

34